

18**USTAWA**

z dnia 14 grudnia 1994 r.

o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym.

Rozdział 1

Przepisy ogólne**Art. 1.** Ustawa określa:

- 1) zasady tworzenia i funkcjonowania systemów obowiązkowego i umownego gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych oraz
- 2) rodzaje działań, które mogą być podejmowane w celu udzielania bankom pomocy do wysokości środków gwarantowanych w sytuacjach zagrożenia utratą wypłacalności.

Art. 2. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) deponent — osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej, posiadającą środki pieniężne na rachunku bankowym, z wyłączeniem:
 - a) Skarbu Państwa,
 - b) banków oraz spółek wykonujących czynności bankowe zgodnie z art. 11¹ ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646 oraz z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591),
 - c) podmiotów działających na podstawie ustawy z dnia 22 marca 1991 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierni-

- czych (Dz. U. z 1994 r. Nr 58, poz. 239, Nr 71, poz. 313 i Nr 121, poz. 591),
- d) podmiotów działających na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. Nr 59, poz. 344, z 1993 r. Nr 5, poz. 21 i Nr 44, poz. 201 oraz z 1994 r. Nr 4, poz. 17 i Nr 121, poz. 591),
- e) akcjonariuszy banku posiadających w dniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości pakiet akcji uprawniający do wykonywania ponad 5% głosów podczas walnego zgromadzenia akcjonariuszy, a także osób, które w stosunku do nich są podmiotami dominującymi lub zależnymi w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 22 marca 1991 r. — Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi i funduszach powierniczych,
- f) członków zarządu, rady (rady nadzorczej) banku w stanie upadłości oraz osób pełniących w tym banku funkcje dyrektorów departamentów oraz funkcje równorzędne, jak również dyrektorów oddziałów banku w stanie upadłości,
- 2) środki gwarantowane — środki pieniężne zgromadzone w banku objętym ustawowym systemem gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, przez tego samego deponenta, na które wystawiono dowody imienne, w walucie polskiej oraz w walutach obcych, bez względu na liczbę umów zawartych z tym bankiem, do wysokości określonej ustawą,
- 3) podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych, zwane dalej podmiotami objętymi systemem gwarantowania:
- a) banki prowadzące w Rzeczypospolitej Polskiej działalność na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe, z wyjątkiem banków spółdzielczych, będących uczestnikami zrzeszeń regionalnych, o których mowa w ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 80, poz. 369), od dnia konsolidacji sprawozdań finansowych,
- b) zrzeszenia regionalne, o których mowa w ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw, od dnia konsolidacji sprawozdań finansowych,
- 4) dzień spełnienia warunku gwarancji:
- a) dzień wydania postanowienia o ogłoszeniu upadłości banku lub
- b) dzień uprawomocnienia się postanowienia o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości ze względu na to, że majątek banku oczywiście nie wystarcza nawet na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego,
- c) w przypadku zrzeszenia regionalnego, o którym mowa w art. 2 pkt 3 lit. b), dzień stwierdzenia niemożności wywiązania się z zobowiązania pokrycia ryzyka z tytułu wierzytelności i zobowiązań zaciąganych przez banki spółdzielcze na podstawie ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw wobec banku spółdziel-

czego — uczestnika zrzeszenia regionalnego, co do którego zaistniała sytuacja, o której mowa w pkt 4 lit. a) i b),

- 5) suma aktywów ważonych ryzykiem — suma aktywów oraz udzielonych gwarancji i poręczeń, którym w zależności od rodzaju podmiotu będącego stroną umowy zawartej z bankiem Prezes Narodowego Banku Polskiego nadaje, na podstawie odrębnych przepisów, wyrażoną procentowo wagę ryzyka.

Rozdział 2

Tworzenie, organizacja, zadania i źródła finansowania Bankowego Funduszu Gwarancyjnego

Art. 3. 1. Tworzy się Bankowy Fundusz Gwarancyjny, zwany dalej „Funduszem”.

2. Fundusz posiada osobowość prawną.

3. Siedzibą Funduszu jest Warszawa.

4. Rada Ministrów na uzgodniony wniosek Ministra Finansów i Prezesa Narodowego Banku Polskiego nadaje Funduszowi statut określający szczegółowo jego zadania, sposób organizacji oraz zasady gospodarki finansowej.

5. Nadzór nad działalnością Funduszu sprawuje Minister Finansów w oparciu o kryterium legalności i zgodności ze statutem.

Art. 4. 1. Do zadań Funduszu w zakresie funkcjonowania systemów obowiązkowego i umownego gwarantowania zgromadzonych środków pieniężnych należy:

- 1) określanie na dany rok, zgodnie z art. 25, wysokości środków wyodrębnionych przez podmioty objęte systemem gwarantowania, w związku z obowiązkiem tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych,
- 2) wykonywanie obowiązków wynikających z gwarantowania środków pieniężnych na zasadach określonych w ustawie,
- 3) gromadzenie i analizowanie informacji o podmiotach objętych systemem gwarantowania,
- 4) nadzór nad umownym systemem gwarantowania środków pieniężnych.

2. Do zadań Funduszu w zakresie udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania należy:

- 1) udzielanie zwrotnej pomocy finansowej, zgodnie z zasadami określonymi w art. 19 i art. 20 ustawy, w przypadku powstania sytuacji zagrożenia wypłacalności bądź na nabycie akcji lub udziałów banków,
- 2) kontrola nad prawidłowością wykorzystania pomocy, o której mowa w pkt 1,
- 3) określanie wysokości obowiązkowych opłat rocznych, o których mowa w art. 13 ust. 1 i art. 14, wnoszonych przez podmioty objęte systemem gwarantowania na rzecz Funduszu,
- 4) kontrola realizacji postępowania mającego na celu uzdrowienie gospodarki podmiotu objętego systemem gwarantowania, w sytuacjach określonych w ustawie.

3. Rada Ministrów, na uzgodniony wniosek Prezesa Narodowego Banku Polskiego i Ministra Finansów, może określić, w drodze rozporządzenia, dodatkowe zadania Fun-

duszu w zakresie udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania oraz tryb ich wykonania.

Art. 5. 1. Organami Funduszu są: Rada Funduszu i Zarząd Funduszu.

2. Osoby pełniące funkcje w organach Funduszu nie mogą pełnić funkcji w organach lub być pracownikami banków (zrzeszeń regionalnych).

Art. 6. 1. Rada Funduszu składa się z przewodniczącego oraz 9 członków, posiadających odpowiednie wykształcenie wyższe i doświadczenie zawodowe.

2. Przewodniczącego Rady Funduszu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na uzgodniony wniosek Ministra Finansów i Prezesa Narodowego Banku Polskiego, po zaopiniowaniu przez właściwą komisję sejmową.

3. Członków Rady Funduszu powołuje i odwołuje:

- 1) trzech — Minister Finansów,
- 2) trzech — Prezes Narodowego Banku Polskiego,
- 3) trzech — Związek Banków Polskich, na zasadach określonych w statucie Funduszu.

4. Zasady i wysokość wynagrodzenia osób wchodzących w skład Rady Funduszu określa Prezes Narodowego Banku Polskiego w uzgodnieniu z Ministrem Finansów.

5. Kadencja Rady Funduszu trwa 4 lata.

Art. 7. 1. Rada Funduszu sprawuje kontrolę i nadzór nad działalnością Funduszu.

2. Do zadań Rady Funduszu ponadto należy:

- 1) wykonywanie nadzoru nad działalnością Zarządu Funduszu,
- 2) uchwalanie planów działalności i planu finansowego Funduszu,
- 3) przedkładanie Radzie Ministrów sprawozdania z działalności Funduszu za rok poprzedni,
- 4) zatwierdzanie wniosków Zarządu Funduszu w sprawie zaciągania kredytu, o którym mowa w art. 34 ust. 3,
- 5) określanie, na wniosek Zarządu Funduszu, wysokości obowiązkowej opłaty rocznej uiszczanej przez podmioty objęte systemem gwarantowania na rzecz Funduszu oraz wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych,
- 6) określanie zasad i form udzielania pomocy finansowej podmiotom objętym systemem gwarantowania, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1,
- 7) określanie zasad i form zabezpieczania i dochodzenia zwrotu środków należnych Funduszowi z tytułu udzielania pomocy, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1,
- 8) ustalanie wynagrodzeń członków Zarządu Funduszu,
- 9) reprezentowanie Funduszu przy czynnościach dokonywanych między Funduszem a członkami Zarządu, w szczególności związanych z prawem pracy, a także zawieszanie w czynnościach członków Zarządu Funduszu,
- 10) uchwalanie regulaminu określającego organizację pracy oraz zasady i tryb działania Zarządu Funduszu.

Art. 8. 1. Rada podejmuje uchwały większością głosów przy obecności co najmniej 7 osób wchodzących w skład Rady Funduszu. W przypadku równego rozkładu głosów w głosowaniu decyduje głos przewodniczącego Rady Funduszu.

2. Minister Finansów po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego ustala regulamin określający organizację pracy oraz zasady i tryb działania Rady Funduszu.

Art. 9. 1. Zarząd Funduszu składa się z 5 członków, w tym z prezesa i jego zastępcy.

2. Zarząd powoływany jest przez Radę Funduszu spośród osób posiadających odpowiednie wyższe wykształcenie oraz 5-letni staż pracy w bankowości.

3. Rada Funduszu wybiera Prezesa Zarządu i jego zastępcę spośród członków Zarządu.

4. Kadencja Zarządu Funduszu trwa 3 lata od dnia ukonstytuowania się, z tym że Zarząd pełni swoje funkcje do czasu ukonstytuowania się nowego Zarządu.

5. Członek Zarządu Funduszu, w tym prezes lub jego zastępca, mogą być w każdej chwili odwołani z pełnionej funkcji przez organ, który ich powołał.

Art. 10. 1. Zarząd Funduszu kieruje Funduszem i reprezentuje go na zewnątrz.

2. Do zadań Zarządu Funduszu należy:

- 1) opracowywanie projektów planów działalności i planu finansowego Funduszu,
- 2) gospodarowanie środkami Funduszu, z zastrzeżeniem uprawnień Rady Funduszu,
- 3) składanie Radzie Funduszu kwartalnych i rocznych sprawozdań z działalności,
- 4) składanie wniosków do Rady Funduszu w sprawach, o których mowa w art. 7 ust. 2 pkt 4,
- 5) wykonywanie innych czynności nie zastrzeżonych dla Rady Funduszu.

Art. 11. Do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych Funduszu upoważnieni są dwaj członkowie Zarządu Funduszu działający łącznie.

Art. 12. Rada Funduszu i Zarząd Funduszu wykonują swoje funkcje przy pomocy Biura Funduszu, którego strukturę organizacyjną oraz zasady działania określa Zarząd Funduszu w uzgodnieniu z Radą Funduszu.

Art. 13. 1. Podmioty objęte systemem gwarantowania wnoszą na rzecz Funduszu obowiązkowe opłaty roczne w wysokości nie przekraczającej 0,4% sumy aktywów ważnych ryzykiem.

2. Wysokość opłaty, o której mowa w ust. 1, na kolejny rok określa i przekazuje podmiotom objętym systemem gwarantowania Rada Funduszu, nie później niż do końca roku kalendarzowego poprzedzającego rok, w którym opłata ma być wniesiona.

3. Podmioty objęte systemem gwarantowania obowiązane są do wnoszenia opłaty, o której mowa w ust. 1, w terminach określonych przez Fundusz, nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

4. Wniesiona opłata roczna, o której mowa w ust. 1, stanowi koszt uzyskania przychodu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 1993 r. Nr 106, poz. 482, Nr 134, poz. 646 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 2, Nr 43, poz. 163, Nr 80, poz. 368, Nr 87, poz. 406, Nr 90, poz. 419, Nr 113, poz. 547, Nr 123, poz. 602 i Nr 127, poz. 627).

5. Z dniem spełnienia warunków gwarancji przez podmiot objęty systemem gwarantowania podmiot ten jest zwolniony z obowiązku wnoszenia opłat rocznych, o których mowa w ust. 1.

Art. 14. Dla banków Polska Kasa Opieki S.A., Powszechna Kasa Oszczędności — Bank Państwowy oraz Banku Gospodarki Żywnościowej S.A. obowiązkowa opłata roczna, o której mowa w art. 13 ust. 1, naliczana jest do dnia 31 grudnia 1999 r. w wysokości nie przekraczającej 0,2% sumy aktywów ważonych ryzykiem.

Art. 15. Źródłami finansowania Funduszu są:

- 1) obowiązkowe opłaty roczne, o których mowa w art. 13 ust. 1, wnoszone przez podmioty objęte systemem gwarantowania,
- 2) kwoty przekazane z funduszu ochrony środków gwarantowanych, o którym mowa w art. 25 ust. 1, pochodzące z wpłat podmiotów objętych systemem gwarantowania, dokonywanych zgodnie z uchwałą Zarządu Funduszu na wyodrębniony rachunek specjalny Funduszu w Narodowym Banku Polskim,
- 3) dochody z oprocentowania pożyczek udzielanych przez Fundusz oraz dochody z oprocentowania papierów wartościowych, o których mowa w art. 16 ust. 3,
- 4) środki uzyskane w ramach bezzwrotnej pomocy zagranicznej,
- 5) środki z dotacji udzielonych, na wniosek Funduszu, z budżetu państwa, na zasadach określonych w prawie budżetowym,
- 6) środki z kredytu udzielonego przez Narodowy Bank Polski na uzgodnionych z Funduszem warunkach,
- 7) inne dochody.

Art. 16. 1. Środki Funduszu przeznacza się na:

- 1) finansowanie zadań Funduszu związanych z gwarantowaniem środków pieniężnych,
- 2) finansowanie zadań Funduszu w zakresie udzielania podmiotom objętym systemem gwarantowania pomocy, o której mowa w rozdziale 3, przy czym pomoc ta może być udzielana jedynie ze środków, o których mowa w art. 15 pkt 1, 4 i 7, pomniejszych o kwoty wydatków, o których mowa w ust. 5.

2. Nadwyżka bilansowa Funduszu w danym roku powiększa jego fundusze własne.

3. Fundusz może nabywać jedynie skarbowe papiery wartościowe oraz bony pieniężne Narodowego Banku Polskiego.

4. Środki Funduszu gromadzone są na wyodrębnionym rachunku bieżącym Funduszu w Narodowym Banku Polskim lub Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

5. Koszty działalności biura Funduszu oraz inne wydatki związane z wykonywaniem zadań Funduszu pokrywane są ze środków, o których mowa w art. 15 pkt 1 i pkt 3—7.

Art. 17. 1. Prezes Narodowego Banku Polskiego w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze zarządzenia, szczególne zasady rachunkowości Funduszu, w tym także terminy sporządzania sprawozdań finansowych.

2. Sprawozdanie finansowe Bankowego Funduszu Gwarancyjnego podlega badaniu przez uprawnionego, w trybie odrębnych przepisów, podmiot wybrany przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w drodze przetargu.

3. Do dnia 31 maja każdego roku sprawozdanie z działalności Funduszu i załączone do niego sprawozdanie finansowe, wraz z wynikami badania, o którym mowa w ust. 2, za rok poprzedni Rada Ministrów przedstawia Sejmowi do rozpatrzenia.

4. Odrzucenie przez Sejm sprawozdania z działalności Funduszu jest równoznaczne z wygaśnięciem mandatu wszystkich członków organów Funduszu, z tym zastrzeżeniem, że pełnią oni swoje funkcje do czasu powołania nowych członków organów Funduszu.

Art. 18. Bankowy Fundusz Gwarancyjny zwolniony jest od podatku dochodowego od osób prawnych.

Rozdział 3

Udzielanie pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania

Art. 19. 1. Realizując zadania Funduszu, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1, Fundusz może w szczególności udzielać podmiotom objętym systemem gwarantowania pożyczek, gwarancji lub poręczeń na warunkach korzystniejszych od ogólnie stosowanych przez banki.

2. Środki uzyskane przez podmioty objęte systemem gwarantowania w wyniku udzielenia przez Fundusz pożyczek, gwarancji lub poręczeń, o których mowa w ust. 1, mogą być przeznaczone tylko na przywrócenie wypłacalności lub zakup udziałów albo akcji banku przejmowanego, o ile spełnione zostały warunki, o których mowa w art. 20.

3. Do gwarancji, o których mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące gwarancji udzielanych przez banki.

4. Czynności cywilnoprawne, poprzez które dochodzi do realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, wolne są od opłaty skarbowej.

Art. 20. 1. Warunkiem udzielenia przez Fundusz pomocy, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1, jest w szczególności:

- 1) przedstawienie Zarządowi Funduszu przez podmiot objęty systemem gwarantowania wyników przeprowadzonego badania audytorskiego, uznanego przez Zarząd Funduszu,
- 2) przedstawienie Zarządowi Funduszu przez podmiot objęty systemem gwarantowania pozytywnie zaopiniowanego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego planu wykorzystania pomocy w celu uzdrowienia gospodarki banku lub połączenia z innym bankiem,
- 3) wykazanie, że wysokość wnioskowanych przez podmiot objęty systemem gwarantowania pożyczek, gwarancji lub poręczeń byłaby niższa aniżeli łączna maksymalna kwota z tytułu gwarancji w tym podmiocie liczona jako suma środków gwarantowanych na rachunkach depozytów banku, o którym mowa w art. 2 pkt 3 lit. a), lub

w bankach spółdzielczych będących członkami zrzeszenia regionalnego, o którym mowa w art. 2 pkt 3 lit. b), a w przypadkach wniosku o udzielenie pomocy finansowej w celu połączenia z innym bankiem niższa aniżeli suma środków gwarantowanych na rachunkach deponentów w banku przejmowanym,

- 4) uprzednie wykorzystanie kapitału dotychczasowych właścicieli na pokrycie strat banku ubiegającego się o pomoc lub przejmowanego.

2. Prezes Narodowego Banku Polskiego informuje niezwłocznie Zarząd Funduszu o nałożeniu na bank obowiązku wszczęcia postępowania uzdrawiającego, o którym mowa w art. 104 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe.

3. Fundusz informuje niezwłocznie Prezesa Narodowego Banku Polskiego o przyjęciu planu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, oraz wysokości i warunkach udzielonej podmiotowi objętemu systemem gwarantowania pomocy lub o odmowie przyjęcia tego planu i udzielenia pomocy, załączając uzasadnienie.

4. Fundusz, na wniosek skierowany do Prezesa Narodowego Banku Polskiego, jest ustanowiony kuratorem, o którym mowa w art. 105¹ ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe, w stosunku do banku objętego ustawowym systemem gwarantowania środków pieniężnych, o ile udzieli temu bankowi pomocy, o której mowa w art. 4 ust. 2 pkt 1. Z tytułu pełnionej funkcji kuratora Fundusz nie pobiera wynagrodzenia, o którym mowa w art. 105¹ ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe.

Rozdział 4

Obowiązkowy system gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych

Art. 21. Celem obowiązkowego systemu gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych jest zapewnienie deponentom wypłaty środków zgromadzonych na tych rachunkach, do wysokości określonej ustawą, w przypadku utraty przez podmiot objęty systemem gwarantowania możliwości ich zwrotu.

Art. 22. 1. Podmiotami stosunku gwarancji są:

- 1) Fundusz,
- 2) deponent.

2. Przedmiotem gwarancji jest wierzytelność deponenta, w związku z którą z dniem spełnienia warunków gwarancji nabywa on w stosunku do Funduszu, na warunkach określonych w ustawie, uprawnienie do świadczenia pieniężnego.

Art. 23. 1. Objęcie środków pieniężnych na rachunkach bankowych obowiązkowym systemem gwarantowania następuje:

- 1) w stosunku do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych — w dniu wejścia w życie ustawy,
- 2) w stosunku do środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych po dniu wejścia w życie ustawy — w dniu wpłaty na rachunek bankowy.

2. Obowiązkowy system gwarantowania środków pieniężnych obejmuje środki gwarantowane do wysokości (łącznie z odsetkami naliczonymi do dnia spełnienia warunków gwarancji):

1) równowartości w złotych 1.000 ECU — w 100% wartości środków gwarantowanych,

2) przekraczające równowartość w złotych 1.000 ECU, a nie przekraczające równowartości w złotych 3.000 ECU — w 90% wartości środków gwarantowanych.

3. Dla wyliczenia równowartości w złotych ECU przyjmuje się kurs według średniego kursu Narodowego Banku Polskiego zgodnie z tabelą kursową ogłaszaną przez Narodowy Bank Polski, obowiązującą w dniu ogłoszenia upadłości.

4. Kwoty, o których mowa w ust. 2, określają maksymalną wysokość roszczeń deponenta w stosunku do Funduszu, niezależnie od tego, w jakiej wysokości i na ilu rachunkach posiadał deponent środki pieniężne w danym banku.

5. Roszczenia z tytułu gwarancji przedawniają się po upływie 10 lat od dnia spełnienia warunków gwarancji.

Art. 24. Deponent nie traci prawa do dochodzenia swych roszczeń od banku ponad kwotę określoną w art. 23 ust. 2.

Art. 25. 1. Podmiot objęty systemem gwarantowania obowiązany jest tworzyć fundusz ochrony środków gwarantowanych na zaspokojenie roszczeń deponentów w przypadku spełnienia warunków gwarancji przez którykolwiek podmiot objęty tym systemem.

2. Wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych ustalana jest, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, nie później niż do końca roku kalendarzowego, jako iloczyn stawki w wysokości do 0,4% i sumy środków pieniężnych, zgromadzonych w banku (zrzeszeniu regionalnym) na wszystkich rachunkach, stanowiącej podstawę obliczania kwoty rezerwy obowiązkowej stosownie do art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 360, z 1993 r. Nr 6, poz. 29 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 2 i Nr 80, poz. 369, Nr 121, poz. 591 i Nr 136, poz. 703).

3. Wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych w odniesieniu do banków: Powszechna Kasa Oszczędności — Bank Państwowy, Polska Kasa Opieki S.A., Bank Gospodarki Żywnościowej S.A. do dnia 31 grudnia 1999 r. ustalana jest jako iloczyn stawki do 0,2% i sumy środków pieniężnych, o których mowa w ust. 2.

4. Wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych w odniesieniu do banków spółdzielczych do dnia 31 grudnia 1995 r. ustalana jest jako iloczyn stawki do wysokości 0,2% i sumy środków pieniężnych, o których mowa w ust. 2.

5. Fundusz ochrony środków gwarantowanych jest sukcesywnie zwiększany lub zmniejszany, odpowiednio do zmian sumy, o której mowa w ust. 2, w dniu 20 czerwca i 20 grudnia każdego roku.

6. Z dniem spełnienia warunków gwarancji podmiot objęty systemem gwarantowania zwolniony jest z obowiązku tworzenia funduszu ochrony środków gwarantowanych.

Art. 26. 1. Aktywa stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych banki obowiązane są lokować w skarbowych papierach wartościowych i bonach pieniężnych Narodowego Banku Polskiego oraz zdeponować na wyodrębnionym dla każdego banku rachunku depozytowym w Narodowym Banku Polskim lub Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych.

2. Banki spółdzielcze, z wyjątkiem banków, o których mowa w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw, obowiązane są deponować aktywa stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych zrzeczenia regionalnego na wyodrębniony rachunek we właściwych dla nich bankach regionalnych.

3. Aktywa stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych nie mogą być przedmiotem zastawu ani być obciążane w jakikolwiek sposób.

4. Banki objęte obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych obowiązane są przekazywać Zarządowi Funduszu, w terminie do 15 lipca i 31 grudnia każdego roku, informacje o sumie wkładów na rachunkach objętych obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych i wysokości funduszu ochrony środków gwarantowanych według stanu na dzień 20 czerwca i 20 grudnia każdego roku, według wzoru określonego przez Zarząd Funduszu.

5. W przypadku banków spółdzielczych, o których mowa w ust. 2, obowiązek, o którym mowa w ust. 4, wykonuje właściwy, zgodnie z ustawą z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw, bank zrzeszający.

Art. 27. Syndyk masy upadłości obowiązany jest, w terminie 30 dni od dnia spełnienia warunku gwarancji, ustalić na podstawie ksiąg banku i przedstawić w formie pisemnej Funduszowi:

- 1) listę deponentów, wraz z wyszczególnieniem kwot środków gwarantowanych,
- 2) kwotę płynnych środków banku, wchodzących w skład masy upadłości,
- 3) wysokość utworzonego przez ten bank funduszu ochrony środków gwarantowanych.

Art. 28. 1. Zarząd Funduszu po otrzymaniu listy, o której mowa w art. 27 pkt 1, nie później niż w ciągu 7 dni, podejmuje i podaje do publicznej wiadomości oraz przekazuje podmiotom objętym systemem gwarantowania uchwałę o przekazaniu syndykowi kwot na wypłatę środków gwarantowanych.

2. Uchwała, o której mowa w ust. 1, określa:

- 1) kwotę środków przekazywaną syndykowi na wypłatę środków gwarantowanych, stanowiącą różnicę sumy środków gwarantowanych i środków płynnych banku, pomniejszonych o bieżące wydatki związane z kosztami postępowania upadłościowego oraz wypłatą wynagrodzeń pracowników upadłego banku, znajdujących się w dyspozycji syndyka,
- 2) udział w kwocie, o której mowa w ust. 1, poszczególnych podmiotów objętych systemem gwarantowania proporcjonalnie do wysokości utworzonego funduszu ochrony środków gwarantowanych w danym podmiocie, z tym zastrzeżeniem, że fundusz ochrony środków gwarantowanych banku w stanie upadłości uwzględnia się w tej kwocie w całości,
- 3) szczegółowe zasady dokonywania przez syndyka masy upadłości wypłat środków gwarantowanych,

4) wysokość wpłat dokonywanych przez podmioty objęte systemem gwarantowania na wyodrębniony rachunek specjalny Funduszu w Narodowym Banku Polskim.

3. Syndyk masy upadłości obowiązany jest do dokonywania wypłat środków gwarantowanych na warunkach określonych ustawą oraz w uchwale Zarządu Funduszu, o której mowa w ust. 1, bez zbędnej zwłoki, po otrzymaniu środków Funduszu.

Art. 29. 1. Dokonywane przez podmioty objęte systemem gwarantowania wpłaty środków przeznaczonych na wypłatę środków gwarantowanych, w wysokości określonej zgodnie z art. 28 ust. 2 pkt 2, podmioty obowiązane są wnieść na wyodrębniony rachunek specjalny Funduszu w Narodowym Banku Polskim w terminie 7 dni od otrzymania uchwały Zarządu Funduszu.

2. Środki pochodzące z wpłat, o których mowa w ust. 1, wniesione na wyodrębniony rachunek specjalny Funduszu w Narodowym Banku Polskim, przechodzą na własność Funduszu.

3. Wpłaty, o których mowa w ust. 1, pomniejszają fundusze ochrony środków gwarantowanych podmiotów objętych systemem gwarancji.

Art. 30. Z tytułu przekazania środków syndykowi masy upadłości Funduszowi przysługuje roszczenie do masy upadłości o zwrot przekazanych kwot, które podlegają zaspokojeniu w pierwszej kolejności po pokryciu bieżących kosztów postępowania upadłościowego, należności za pracę pracowników banku (zrzeczenia regionalnego) i innych roszczeń tych pracowników, o których mowa w art. 204 § 1 pkt 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. — Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 oraz z 1994 r. Nr 1, poz. 1).

Art. 31. Środki na wypłatę depozytów, przekazane na podstawie uchwały Zarządu Funduszu syndykowi masy upadłości, nie wchodzą do masy upadłości i nie mogą być wykorzystane przez syndyka na żaden inny cel niż wypłata środków gwarantowanych.

Art. 32. Kwota na wypłatę środków gwarantowanych, przekazana na podstawie uchwały Zarządu Funduszu, o której mowa w art. 28, na wyodrębniony rachunek specjalny Funduszu w Narodowym Banku Polskim, stanowi dla podmiotu objętego systemem gwarancji koszt uzyskania przychodów w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych.

Art. 33. 1. Po zatwierdzeniu listy wierzytelności przez sędziego-komisarza lub po ich stwierdzeniu prawomocnym wyrokiem sądowym listę deponentów, o której mowa w art. 27 pkt 1, uzupełnia się o wierzytelności deponentów nie ujęte w księgach banku w dniu sporządzenia listy deponentów.

2. W przypadku uzupełnienia listy deponentów podmioty objęte systemem gwarancji dokonują dodatkowych wpłat na rachunek specjalny Funduszu w Narodowym Banku Polskim. Przepisy art. 28 stosuje się odpowiednio, z tym że wypłata należności deponentów następuje w pierwszej kolejności z bieżących wpływów powiększających masę upadłości.

Art. 34. 1. W przypadku gdy wielkość roszczeń z tytułu gwarantowanych środków pieniężnych przekroczy kwotę, o której mowa w art. 15 pkt 2, roszczenia te Fundusz pokrywa z innych źródeł, o których mowa w art. 15.

2. Po wyczerpaniu środków finansowych Funduszu wypłaty na podstawie roszczeń deponentów zaspokajane są ze środków własnych Funduszu, o których mowa w art. 45.

3. Po wyczerpaniu środków, o których mowa w art. 45, Prezes Narodowego Banku Polskiego może udzielić Funduszowi kredytu na uzgodnionych z Funduszem warunkach. Wysokość kredytu nie może przekroczyć kwoty równej połowie przychodów Funduszu z tytułu opłat rocznych wnoszonych przez podmioty objęte systemem gwarantowania.

4. Po wyczerpaniu środków, o których mowa w ust. 1 i 2, Rada Ministrów w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Prezesa Narodowego Banku Polskiego, może podwyższyć poziom obciążeń, o których mowa w art. 13 ust. 1, art. 14 i art. 25 ust. 2, 3 i 4, stosując stawkę opłaty do wysokości 0,8%.

Art. 35. 1. Na Fundusz przechodzą, z mocy prawa, wierzytelności przysługujące deponentowi w stosunku do masy upadłości, w wysokości kwot wypłaconych z tytułu gwarantowania środków pieniężnych.

2. Kwoty uzyskane przez Fundusz z masy upadłości przekazywane są w pierwszej kolejności na spłatę kredytu, o którym mowa w art. 34 ust. 3, oraz uzupełnienie środków Funduszu, o których mowa w art. 45.

3. Pozostałe kwoty Fundusz obowiązany jest rozdzielić pomiędzy podmioty objęte systemem gwarantowania, proporcjonalnie do kosztów poniesionych przez nie w związku z zaspokajaniem roszczeń deponentów.

Art. 36. Z tytułu opóźnienia w dokonywaniu opłat rocznych, o których mowa w art. 13 ust. 1, oraz wpłat, o których mowa w art. 29 i 33 ust. 2, Funduszowi przysługują odsetki w wysokości odsetek pobieranych od zaległości podatkowych.

Art. 37. 1. Wyciągi z ksiąg Funduszu, podpisane przez upoważnionych członków Zarządu Funduszu i opatrzone jego pieczęcią, stwierdzające istnienie zobowiązania podmiotu objętego systemem gwarancji na rzecz Funduszu i zaopatrzone w oświadczenie, że oparte na nich roszczenia są wymagalne, mają moc tytułów wykonawczych bez potrzeby uzyskiwania dla nich klauzul wykonalności.

2. Egzekucja należności stwierdzonych dokumentami wymienionymi w ust. 1 odbywa się, w zależności od charakteru zobowiązań, w trybie określonym w Kodeksie postępowania cywilnego bądź w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

3. Dłużnik, w drodze powództwa, może żądać umorzenia w całości lub w części egzekucji prowadzonej przez Fundusz, według Kodeksu postępowania cywilnego bądź przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli egzekwowana wierzytelność nie istnieje lub istnieje w kwocie mniejszej albo gdy dłużnik zgłasza wzajemne roszczenia nadające się do potrącenia z wierzytelności egzekwowanej.

4. W trybie zabezpieczenia powództwa sąd na wniosek powoda może zawiesić postępowanie egzekucyjne.

Art. 38. 1. Narodowy Bank Polski, na wniosek Zarządu Funduszu, przekazuje Funduszowi posiadane informacje o sytuacji podmiotów objętych systemem gwarantowania, które wystąpiły do Funduszu z wnioskiem o udzielenie pomocy finansowej, w zakresie niezbędnym do oceny planu

wykorzystania pomocy Funduszu w celu uzdrowienia gospodarki banku lub połączenia z innym bankiem.

2. Narodowy Bank Polski przekazuje Funduszowi roczne bilanse banków objętych systemem gwarantowania środków pieniężnych w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania oraz kwartalną analizę funkcjonowania sektora bankowego.

3. Narodowy Bank Polski przekazuje Funduszowi informacje o stanie finansowym podmiotu objętego systemem gwarantowania i podejmowanych w stosunku do niego działaniach na podstawie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe, w razie powzięcia wiadomości, iż w banku powstała strata, groźba jej wystąpienia lub powstało niebezpieczeństwo niewypłacalności banku.

4. Funduszowi przysługuje prawo uzyskiwania informacji mających wpływ na realizację jego zadań, posiadanych przez Narodowy Bank Polski, Ministra Finansów i Najwyższą Izbę Kontroli.

Rozdział 5

Umowny system gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych

Art. 39. 1. Podmioty objęte systemem gwarantowania, które wywiązują się z obowiązków nałożonych na nie zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, mogą w ramach ustawowego systemu gwarantowania środków pieniężnych zobowiązać się do rozszerzenia obowiązku gwarancji środków pieniężnych ponad minimum określone w obowiązkowym systemie gwarantowania środków pieniężnych.

2. Środki objęte umownym systemem gwarantowania przekazywane są na zaspokajanie roszczeń deponentów po wykorzystaniu środków obowiązkowego systemu gwarantowania.

Art. 40. 1. Umowa o utworzeniu umownego funduszu gwarantowania środków pieniężnych i zasadach jego działania powinna w szczególności określać:

- 1) uczestników funduszu,
- 2) zasady przystępowania i występowania z funduszu, w tym wysokość opłaty na ten fundusz,
- 3) zasady wykorzystywania środków funduszu ochrony wkładów i lokat bankowych.

2. Umowa o powołaniu umownego funduszu gwarantowania środków pieniężnych może stanowić o objęciu ochroną także środków pieniężnych gromadzonych na rachunkach bankowych innych niż te, o których mowa w art. 2 pkt 2.

Art. 41. Umowa o utworzeniu umownego funduszu gwarantowania środków pieniężnych i zasadach jego działania wymaga, dla swej ważności, zatwierdzenia przez Radę Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Rozdział 6

Odpowiedzialność karna

Art. 42. 1. Kto będąc członkiem zarządu lub rady banku (organu zrzeszenia regionalnego) objętego ustawowym systemem gwarantowania środków pieniężnych doprowadza do powstania straty po stronie Funduszu w wyniku tego, iż aktywa przeznaczone na fundusz ochrony środków gwarantowanych nie były lokowane w skarbowych papierach

wartościowych lub bonach pieniężnych Narodowego Banku Polskiego lub deponowane w sposób, o którym mowa w art. 26 ust. 1 i 2,

podlega karze pozbawienia wolności do lat 2, ograniczenia wolności albo karze grzywny.

2. Tej samej karze podlega członek zarządu lub rady banku (organu zrzeszenia regionalnego) objętego ustawowym systemem gwarantowania depozytów bankowych, który doprowadza do powstania straty po stronie Funduszu, obciążając aktywa stanowiące pokrycie funduszu gwarancji depozytowej prawami osób trzecich.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 43. 1. Fundusz ochrony środków gwarantowanych, o którym mowa w art. 25, jest tworzony w ostatnim sprawozdawczym dniu miesiąca, w którym niniejsza ustawa wchodzi w życie, a w bankach powstałych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy — w ostatnim sprawozdawczym dniu miesiąca, w którym uprawomocniło się postanowienie sądu o wpisie banku do rejestru.

2. W zrzeszeniach regionalnych, o których mowa w ustawie z dnia 24 czerwca 1994 r. o restrukturyzacji banków spółdzielczych i Banku Gospodarki Żywnościowej oraz o zmianie niektórych ustaw, fundusz ochrony środków gwarantowanych jest tworzony w ostatnim sprawozdawczym dniu miesiąca, na który przypada dzień konsolidacji sprawozdań finansowych.

3. W przypadku spełnienia warunku gwarancji przez podmioty objęte ustawowym systemem gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych przed utworzeniem funduszy ochrony środków gwarantowanych, z zachowaniem terminów określonych w niniejszej ustawie, terminy dokonywania wypłat, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 27 i 28, liczone są od dnia utworzenia funduszy gwarantowania środków pieniężnych, zgodnie z ustawą.

Art. 44. Bankowy Fundusz Gwarancyjny nie jest państwowym funduszem celowym w rozumieniu ustawy z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz. U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344 oraz z 1994 r. Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685).

Art. 45. Narodowy Bank Polski i Minister Finansów w terminie 14 dni od dnia ukonstytuowania się Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego wpłacają na rzecz Funduszu kwotę po 500.000.000.000 złotych.

Art. 46. Odpowiedzialność Skarbu Państwa z tytułu wkładów oszczędnościowych zgromadzonych w bankach, z zastrzeżeniem art. 47 pkt 3, ocenia się według przepisów obowiązujących w dniu ogłoszenia upadłości banku.

Art. 47. W ustawie z dnia 31 stycznia 1989 r. — Prawo bankowe (Dz. U. z 1992 r. Nr 72, poz. 359, z 1993 r. Nr 6, poz. 29, Nr 28, poz. 127 i Nr 134, poz. 646 oraz z 1994 r. Nr 80, poz. 369 i Nr 121, poz. 591) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 49 otrzymuje brzmienie:

„Art. 49. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania banków, z wyjątkiem zobowiązań:

- 1) z tytułu wkładów oszczędnościowych, na które wystawiono dowody imienne, zgromadzonych w bankach Powszechna Kasa Oszczędności — Bank Państwowy, Pol-

ska Kasa Opieki S.A. i Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., w zakresie przekraczającym gwarancje ustawowego systemu gwarantowania środków pieniężnych, określone ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 18) — do dnia 31 grudnia 1999 r.,

- 2) z tytułu wkładów oszczędnościowych zgromadzonych na książeczkach mieszkaniowych wystawionych do dnia 23 października 1990 r., w zakresie przekraczającym gwarancje ustawowego systemu gwarantowania środków pieniężnych, określone ustawą z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym — do dnia 31 grudnia 1999 r.,
- 3) za które przyjął odpowiedzialność z tytułu gwarancji i poręczeń.”:

2) po art. 105 dodaje się art. 105¹ w brzmieniu:

„Art. 105¹. 1. Prezes Narodowego Banku Polskiego, z zastrzeżeniem art. 20 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, może ustanowić kuratora nadzorującego wykonanie programu uzdrawiającego przez bank.

2. Kuratorowi przysługuje prawo uczestniczenia w posiedzeniach organów banku oraz prawo do uzyskiwania wszelkich informacji niezbędnych do wykonywania tej funkcji. Przepis art. 102 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

3. Kuratorowi przysługuje prawo wniesienia sprzeciwu wobec uchwał i decyzji zarządu i rady (rady nadzorczej) banku do właściwego sądu gospodarczego. Wniesienie sprzeciwu wstrzymuje wykonanie uchwały (decyzji).

4. Kurator może zaskarżyć uchwałę walnego zgromadzenia akcjonariuszy (walnego zgromadzenia) naruszającą interes banku. Przepisy art. 414 i 415 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 czerwca 1934 r. — Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502, z 1946 r. Nr 57, poz. 321, z 1950 r. Nr 34, poz. 312, z 1964 r. Nr 16, poz. 94, z 1969 r. Nr 13, poz. 95, z 1988 r. Nr 41, poz. 326, z 1990 r. Nr 17, poz. 98 i Nr 51, poz. 298, z 1991 r. Nr 35, poz. 155, Nr 94, poz. 418 i Nr 111, poz. 480 oraz z 1994 r. Nr 121, poz. 591) stosuje się. W przypadku zaskarżenia uchwały walnego zgromadzenia banku spółdzielczego stosuje się odpowiednio art. 42 ustawy z dnia 16 września 1982 r. — Prawo spółdzielcze (Dz. U. Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 39, poz. 176, z 1986 r. Nr 39, poz. 192, z 1987 r. Nr 33, poz. 181 z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 3, poz. 12 i Nr 6, poz. 33, z 1990 r. Nr 6, poz. 36 i 37 i Nr 14, poz. 87, z 1991 r. Nr 83, poz. 373, Nr 111, poz. 480 i Nr 115, poz. 496, z 1992 r. Nr 21, poz. 85 oraz z 1994 r. Nr 90, poz. 419).

5. Decyzja Prezesa Narodowego Banku Polskiego w sprawie ustanowienia kuratora jest natychmiast wykonalna i nie podlega zaskarżeniu.

6. Funkcję kuratora może pełnić osoba posiadająca kwalifikacje i doświadczenie zawodowe w zakresie organizacji i zasad działalności banku. Kuratorem może być również osoba prawna.
 7. Kurator składa Prezesowi Narodowego Banku Polskiego kwartalne sprawozdania ze swojej działalności, zawierające ocenę realizacji przez zarząd banku programu uzdrawiającego.
 8. Wynagrodzenie kuratora ustala Prezes Narodowego Banku Polskiego. Koszty związane z wykonywaniem funkcji kuratora obciążają koszty działalności banku.”;
- 3) art. 115 otrzymuje brzmienie:

„Art. 115. Przy zaspokajaniu należności przypadających od upadłego banku i nie objętych przepisem art. 113 ust. 4 stosuje się odpowiednio art. 1025 Kodeksu postępowania cywilnego, z tym że:

- 1) należności Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, o których mowa w art. 30 ustawy z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, oraz należności Skarbu Państwa powstałe wskutek zaspokojenia roszczeń z tytułu jego odpowiedzialności za wkłady

oszczędnościowe zgromadzone w bankach ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności z art. 1025 § 1 pkt 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego,

- 2) należności przypadające z tytułu wkładów oszczędnościowych, lokat i rachunków bieżących ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności, o których mowa w pkt 1,
- 3) należności Skarbu Państwa i Narodowego Banku Polskiego powstałe z tytułu udzielonych gwarancji na wypłatę części wkładów oszczędnościowych ulegają zaspokojeniu po zaspokojeniu należności, o których mowa w pkt 2, przed zaspokojeniem należności z tytułu podatków.”

Art. 48. W ustawie z dnia 5 czerwca 1992 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. Nr 56, poz. 274) w art. 4 w ust. 1 po wyrazach „być członkami” dodaje się wyrazy „organów Bankowego Funduszu Gwarancyjnego oraz”.

Art. 49. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*